

KEMENESALJA

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előzetesi ár:
Egészévre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.
Előzetési pénzek és reklamációk a kiadóhivatalba küldendők

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő:
TÓTH DEZSŐ.

Kéziratok, levelek a lap szerkesztőségébe,
Szombathely, Kossuth Lajos-utca 9. küldendők.
Hirdetések árjegyzék szerint.
Nyílttér petitsoronként 50 fillér.

A „Kemenesalja“ társadalmi és közgazdasági hetilap tisztelettel alutrottak kívánságára indult meg. A lap távol a pártpolitikától kizárólag Kis-Czell és Jánosháza nagyközségek és ezek környéke, vagyis egész Kemenesalja érdekelt fogja képviselni és tőle telhetőleg előmozdítani.

Ajánljuk a lapot Kemenesalja igen tisztelettel köszönetének szíves pártfogásába.

Kis-Czell, 1902. évi január 2-án.

Dr. Maróthy László,
Dr. Pletnits Ferencs
Dr. Porkoláb Mihály,
Zathurecsky Géza.

A tanítók mozgalma.

Az ország összes tisztviselői és alkalmazottjai mozgalmat indítottak fizetések megjavítása céljából: ez, mint a jelekből látható, sikeres is lesz. Az ország tanítósága szintén csatlakozott e mozgalomhoz, de, hogy eredmény lesz-e az ő részükre is e mozgalomból, az már a jövő titka, eddig, ha valakire, ugy ezekre ráférne egy kis áldás kenyér alakjában.

Hogy a tanítóság egyidejűleg indít akciózt az állami tisztviselőkkel, azt csak helyeselni tudjuk, mert ha a nemzet az egyik kérését meghallgatja, következőként a másikat el nem

utasíthatja; de meg miért is hallgatnának éppen azok, a kik a nemzetnek legmostohábjai?

A tanítóság már a múltban is kért, könyörgött fizetésének tisztességesebb alapokon való rendezése tárgyában, de kielégítve nem lett — morzsát és jó szót, biztatót kapott, de kényeret, azt nagyon keserűt és vékonyat.

Elismerték a múltban, elismerik a jelenben, hogy a tanító kultúr-tényező — a legszebb nyilatkozatokat hallgatják működésükről, ugyanarra, hogy szinte büszkeséggel telhetik el a magyar tanítóság szíve a glóriádk hallatára. Sajnos, hogy csak ebben van részük, melyből nem igen lehet metszeni, pedig nemcsak igével él az ember, hanem kenyérral is. De mindennek daczára a tanítóság nem zugalódik, sorsát békéveltűri, mert Istentől oly szívvel van megálva, hogy a legvalóságosabb — magyarosan kifejezve, mézes-madzag huzására — elfelejti a méltatlanságokat, mellőztetéseket.

A tanítóság a fizetés dolgában az ország összes alkalmazottjai között a legutolsó helyet foglalja el, képzettsége és intelligens volta részére a társadalom a középső helyet biztosította és hogy e helyet általánosságban el nem foglalhatta, egyedüli okát a szerény anyagi helyzetben kell keresni, mert a mai anyagi világban, a midőn a pénz játsza a főszerepet,

a kevésbbé tehetősnek háttérbe kell szorulnia. Ma nem az érdem, hanem az anyagiak szerint osztályoztatnak az emberek.

Minden munkás méltó az ő meg-szolgált bérére. A munkás mindig a munka fontossága és nagysága szerint kell, hogy jutalmaztassék, miért éppen a tanítóság munkája kivétel? Ezek munkája fontos, egész nemzetre kiható és mégis koldus alamizsna a bér. Hogy 300 frt. intelligens, tanult embernek csak morzsa, nem szoruj magyarázatra. A huszadik század elején, a haladás korszakában, még Magyarországbán van egy nagy tábor, a mely daczára mindenre való alkalmazhatóságának, csak 300 frttal jutalmaztatik — valóságos szégyen-foltja embertelen gondolkodás módunknak. Igazán csodálattal határos, hogy a tanítóság a mellőztetések közepette is oly nagy buzgalommal teljesíti szent hivatását és daczára a sok kísértésnek, melyekben főleg a nemzetiségi vidéken van része, megállja helyét. Ilyenre csak az idealisan gondolkodók képesek. Az idealizmus az az isteni szikra, mely nem engedi, hogy a magyar tanítóság megfélekezék magáról. Idealizmus nélkül a tanítóember csak robotoló gép, a mely napról-napra megteszi ugy, ahogy dolgát, de magasabb nemzeti ideálért lelkesedni nem tud. Egy működési körnek sincs annyira szüksége az idealizmusra, mint éppen ezenkörnek.

TÁRSZÁ.

A keresztkoma.

Komondor szüköl a viskó ajtaja előtt. Ritka szótén végigszánt a szél; számalmas vonítás tör ki a fagyoskodó természetből, hátha erre a jól-rosszul betakolt ajtó kinyílnék előtte.

Csigó-bongó szán közlekedik a város felé. Szempillanat alatt megnyílik az ajtó, a támadt nyitáson kímélődve bujik elő két villogó szem, azután egy apró, fekete ember ugrik elő, egy kis meztelen cigány-purdé. Fut a szán után, javjeszékli rimánkodással s követi mindaddig, míg nem egy zamatos szivarcsutkát hajtanak eléje. Azt felkapja; nagyot ugrik s örömben túlisítja a haragos szület.

„Haj dádé szivarcsutka,
A morénak jó a dolga!”

Mint az ürge tünik el ismét a viskó ajtaján, diadalmasan mutatja fel a zsákmányt, de meg nem állja, hogy maga is nagyot ne szopjon rajta.

— Mit hoztál Dani? Aczi kis füstös, sáradjon el a kezsed, ha ide nem adod a beteg anyádnak. A dighús se fogjon rajtad, ha kissopod a javát.

Kézrekeriti az asszony a szivarcsutkát és kettéharajpa.

— Felit anyádnak, felit apádnak.

Bekapja magát a pofazacsukójába s rüg egyet a rongy vaczkán. Vékony virnyongás hallik ki belőle.

— Ne sirj rajkó mindj' megjön az eröm csak est a kis bagót megrágham. No ne sirj hát, apád is házá jön, nagyságos ur les a keresztapád, a pálinka soha el nem hagyja a kizs beleidet, bagó ki nem fogy a sádbul.

Asám, rajkó született a putriban, csupasz és fekete, mint a fiókvarju. Nagy gondolata támadt a cigánynak, ahogy a kis füstös a szemé elé került. Eszébe jutott a Rátkay nagyságos ur, aki egy vadászaton annyira megkedvelte az életrevaló ügyes cigányt, a hajtóserég vezérét (azon a helyen cigánnyal vadásztak), hogy attól fogva Bazsókat illette meg a bagó, ami az öreg úr házából kikerült.

— Upré more, megyek a nagy, jó pártonus-omhoz s olyan keresztkomát kerítek a rajkónak, hogy a királynak sincs külömb.

Várják-várják odabenn a családfőt. Egyszerre nagyot vakkant a kutya.

Sáládj Dani, folyjon ki a semed! De nyílik az ajtó s befordul rajta Bazsó Pali.

— Huj édes népem, örömömre jártam, nagyságos ur a keresztkománk, pálinka a kezsemben, pénz csörög a zselemben, olyan lakzsit csapunk, nagyapátok is rókatánczat járna érte, kuss ki béka a bélemből, bagót szántam a pofámnak, jó dóga van a csigánynak.

Néhány nap múlva a lakzi után beállított a cigány az öreg Rátkay bácsihoz.

— No mi a baj, kedves keresztkomám?

— Beteg a rajkó — szólt az siránkozva.

— Tyhü, az nagy baj. Itt van tíz frt., hívjon orvost s mindenképpen vigyázzon, kedves komámuram, hogy a rajkókn meggyógyuljon.

— Kezsit-lábát osókolom nagyságos komámuram, testemmel-lelkemmel utána leszek.

Egy hét múlva ismét beállított. Fájdalomtól vonagló arczán látszott, hogy rossz hirt hoz.

— Báj van!

— Mi rossz hirt hoz kedves komámuram?

Üdvözljük e jobb kor hajnahasadását, a mely ugyan soká várhatott magára de amely a tanítószakra is lassan-lassan tán csak meghozza a régen várt verőfényt. Jobb későd, mint soha!

Nézzük csak, mit kér a magyar tanítóság! Kéri, hogy a tisztviselői status legutolsó, vagyis a XI. rangosztály fokozataiba osztassék be. szolgálatára éveinek arányában. Kéri továbbá teljes nyugdíjjogosultságát az eddigi 40 évről 35 évre leszállítani. A mint ezekből láthatjuk, elérhetlent nem kérnek, vágyaik nem nagyok, nem tuzottak, a mi az ország finansziális egyensúlyát megzavarná. Csak kis jóakarattal kell mindenhez — és az ige testté lesz s a nemzet egy oly fontos kérdést old meg, melynek nagy kihatása lesz a nemzeti életre. Csak az a nemzet lehet igazán boldog úgy szellemileg, mint anyagilag, melynek kulturája a virágzás fokán áll. Az emelkedés és halladás zászlóvivői pedig e tanügy emberei, a kiket, hogy hivatásuknak megfelelőhessenek, az anyagi gondoktól mentesíteni kell, mert sokat nélkülözött haddal csatát nyerni nem lehet — ezt a történelem is bizonyítja.

A központi választmány ülése.

Vasvármegye központi választmánya dr. *Beszedj István* alispán elnöklése alatt folyó hó 5-én délután 3 órakor ülést tartott. Megjelentek az ülésen: *Bárdossy István, Békassy István, Borovits Béla, Berzenyi Dezsd, Feldmann Bódog, dr. Szabó László* központi választmányi tagok, *Herbat Géza* főjegyző, *Somogyi Miklós* t. főjegyző és *Horváth Dezsd* tb. főjegyző, a központi választmány jegyzője.

Elnöklő alispán melegen üdvözölte az egybegyűlt választmányi tagokat, mire az összes jelen voltak letették az esküt.

A választmány jegyzőjévé újból egyhangulag *Horváth Dezsd*-öt választották meg.

Az elnök bemutatta aztán a belügyminis-ter rendelkezését az országgylősi képviselőválasztók 1903. évi névjegyzékének kiigazítása tárgyában.

A központi választmány az *Újszíró* küldöttséget a kis-ozelli és sárvári járára a következőképp alakította meg:

Kiszelesi kerület. I-só küldöttség. Elnök: *Pósa Gusztáv.* Rendes tagok: *Mestery Lajos, Benyó Ferencz, Póttag: Bárdossy Imre.*

II-ik küldöttség. Elnök: *Bójtós János.* Rendes tagok: *dr. Brunner Ferencz, Lóránt Gyula.* Póttag: *Belső József.*

III-ik küldöttség. Elnök: *Nagy János.* Rendes tagok: *Sokoray Elek, Kovács Dénes.* Póttag: *Horváth Ernő.*

IV-ik küldöttség. Elnök: *Hertelendy Gyula.* Rendes tagok: *Nunkovits Dénes, Kolossa Ferencz.*

Sárvári kerület. I-só küldöttség. Elnök: *Gömbös Géza.* Rendes tagok: *Vias Mihály, Pleszkás Imre.*

II-ik küldöttség. Elnök: *Guzmics Antal.* Rendes tagok: *Bajosy Károly, Boda Sándor.*

III-ik küldöttség. Elnök: *Szigeti Sándor.* Rendes tagok: *Fülöp Lajos, Desits József.*

IV-ik küldöttség. Elnök: *Takács Samu.* Rendes tagok: *Szabó Sándor, Horeozky Gyula.*

V-ik küldöttség. Elnök: *Sugár Géza.* Rendes tagok: *Lobermayer Viktor, Németh Márton.*

VI-ik küldöttség. Elnök: *Heszky Béla.* Rendes tagok: *Weigl Antal, Bendli Adolf.*

VII-ik küldöttség. Elnök: *Kiss Károly.* Rendes tagok: *Bründl Lajos, Tarnóczy Dezsd.*

VIII-ik küldöttség. Elnök: *Sákovits Antal.* Rendes tagok: *Patonay József, Fábian Károly.*

IX-ik küldöttség. Elnök: *Chernel Antal.* Rendes tagok: *Ambrits Pál, Horváth Imre.*

A tüzoltő-szövetség ülése.

A vasvármegyei tüzoltő-szövetség igazgatóválasztmánya tegnap délután 3 órakor dr. *Károlyi Antal* orsz. képviselő elnöklése alatt a megyeházsa kistermében ülést tartott, melynek lefolyásától a következőkben számolunk be olvasóinknak.

Károlyi Antal dr. orsz. képviselő, a szövetség elnöke üdvözölve a megjelenteket, a választmányi ülést megnyitottnak jelenté ki. Kifejti a választmány üléseinek ama oszlját, mely a múlt év működése eredményének

összegezésében nyer kifejezést. Híasi, hogy ezek az eredmények okvetlen megfelelenek a hozzájuk fűzött várakozásnak, mert csak-vertü vezetése és odaadó buzgalom mutatkozik a szövetséghez tartozó egész területen.

Midőn a választmány tagjainak eszives érdeklődését újból megköszöni, az ülés áttér a program letergyálására.

Barabás István, a szövetség titkára a program első pontjaként beterjeszté a titkári jelentést, mely részletesen foglalja fel a felügyelő múlt évi működését. — Nagy figyelemmel hallgatta a választmány a jelentést, mely szigorú, de elfogulatlan tárgyla-gossággal veszi bírálat alá az egyes felügyelők munkásságát.

Kielégítő és elismerésre méltó buzgóságról tanurodnak a jelentés némely adatai, de viszont nem a legörvendetesebbek azok a részek, melyek a tüzoltás körüli lanyhaságot tárják fel teljes leplezetlenségben. Nagyok a bajok egyes helyeken és nagyfontosságúak az azok szándékaira irányuló törekvések.

A választmány, többek hozzászólása után a jelentést tudomásul veszi. *Barabás István* titkár a továbbiakban bejelenti, hogy a vármegye 2500 kor. segélyt szavazott meg a szövetség javára. A segélyezés ügye már a miniszteriumnál van, de eszideig még nem nyert eljntézetést. Ha a miniszteri jóváhagyás megérkezik, akkor a szövetséghez tartozó egyletek fel lesznek mentve a tagsági díj fizetése alól, ép úgy a községek a szaklap előfizetési díja alól is.

Miután a titkár ezen jelentését is tudomásul vették, dr. *Károlyi Antal* indítványára kimondja a választmány, hogy az időközben elhunyt két tagnak, *Béry Nándor* és *Szöke Arthurnak* halála fölött jegyzőkönyvileg fejezi ki részvételt.

A program második pontjaként *Zrínyi József* pénztáros terjesztette elő jelentését. A vagyoni kimutatás szerint a szövetség 8405-37 kor. vagyonnal rendelkezik, a teher pedig 86 kor. tess ki és így a tiszta vagyon 8319-37 kor., mely összeg azonban a községek követelések leírása után okvetlen redukálódni fog.

Ezek után áttér a választmány a járási tanfolyamok szervezésére. E tárgyban *Barabás István* terjeszt elő egy alaposan átgondolt indítványt, mely oda kulminál: szálljanak ki egyes központokon a szövetség vezetői és odagyűjtsve az egyes kerületek tüzoltóságának egy részét, részesítsék őket gyakorlati oktatásban. Nehéz dolog ez ugyan, de a mint azt már a múlt év kiszelesi próbatanfolyam is bizonyítja, nem sikertelen. Van erre elég szakérő, kik ha mozgósítva lesznek, az eredmény okvetlenül mutatkozni fog. Most még nincs abban a szerencsés helyzetben, hogy részletes kiviteli tervvel állhatna elő, mindazonáltal kéri indítványának elvileg való elfogadását.

Károlyi Antal dr. elvileg helyesli és elfogadja az indítványt, egyben pedig a választmány nevében megbizsa *Barabás István* titkárt a terv részletes kidolgozásával.

Kósa Gusztáv attól fél, hogy a községek lakói nem a legnagyobb igyekezettel fognak a kitűzött központokon megjelenni. — Az indítványt elfogadja.

Ernusz József dr. úgy látja, hogy egyesek zinesenek tisztában a tanfolyamok tulajdonképeni céljával.

Minden buzgalom dicsőra ugyanis nem kívánható, hogy a szövetség tagjai egyenlő szakképzettséggel birjanak. Különösen a tanfolyamok szervezésénél fontolandó ez meg, mert lehet valaki nagyon jó tüzoltó, de nem képes előadni, másokat oktatni.

Külön kell tehát választani a felügyelőket és előadók munkáját. Erre azonban nincs sem elég szakember, sem elég anyagi erő. Nézete szerint elég lenne minden egyes községből csak egy-két embert kioktatni, kik aztán folytathatnák övéik között a tanítás munkáját. (Általános helyeslés.)

Barabás István bejelenti, hogy a szövetség oly értelemben megkeresett intést a kormányhoz, hozzon az oly törvényt, mely a

— Meghát a rájkó.

Rátkay bácsi megilletődve nyult a másik tizes után.

— Biz ez nagy csapás, hogy meghalt a kis keresztifiam, de most már legyen rajta kedves komámuram, hogy illendően eltarthatásák.

— Rajta lesek, csókolom a kezseit, mintha a tulajdon kezsemét temetném el. Rövid idő múltán megint csak előke-rült a cigány.

— Nagy báj van.

— Mi az megint?

— Meghalt azs ássonny a nincs pénzsem, hogy eltemethessem, csókolom a lábát nagyságos komámuramnak. Jáj, mi is lesz velem.

Hm, ha már annyira vagyunk hátfogja ezt a tizenöt forintot s temettesse el illendően a szegény komaasszonyt.

— Mintha csak tulajdon sívemét temetném el.

A legközelebbi vásáron azután szembe találkoztam *Rátkay* uram az eltemetettnek vált komaasszonnyal.

— Hát kend nem halt meg, kedves komámasszony?

— Dehogyan haltam meg, nincs nekem semmi bajom, csókolom a lábát.

— De a keresztifiam csakugyan meghalt?

— Dehogyan halt meg, verje meg a debla, most is itt kukkolt a hátamon.

Eppen látogatóban voltam *Rátkay* bácsinál, midőn a cigány ismét jelentkezett.

— Báj van — most már magam betegedtem meg, nagyságos komámuram. Aztán se kicsi, se nagy aki ápoljon, mágnának sincs pénze, uton útfélén pusztulok el.

— Hát csakugyan meghalt a komámasszony?

— Meg hiszony.

— Meg a rájkó is meghalt.

— De mennyire instálom.

Hallja-e, kedves komámuram, kend mégis csak nagy gazember. Hát illik az így-hasudni, kend akasztófára való, kedves komámuram? Éltakarodjon a szemem elől, drága komámuram, mert olyan huszonötöt huzatok rá, hogy arról kódul kend, kedves komámuram.

Bánatosan ballagott el *Bozsák Pali* a nagyot rugott vjskója előtt a kutyáján.

— Czoki kormos, kotródj innen — szép reményel mentem, bánatomra jöttem. Ugye asszony, vidd előlem azt a rájkót. Fordítsd ki a pófádból ast a bagót, mert elpusztitlak. Salads-e már népem! Háljog boruljon a keresztapátokszemeire; ha dighus nem les esté-re, meglásátek, milyen haragos a cigány.

biztosító társulatokat kötelezze, hogy azok jövedelmükből egy-két százalékot tüzrendés-ségi eszókra az egyes községeknek kiutalványozsának. Erre névbe sem történt még a minisztérium részéről semmi érdemleges intézkedés.

A választmány a titkár ezen jelentését is tudomásul véve kimondja, hogy megkeresi a vármegye összes orsz. képviselőit, hogy a szövetség e kérelmét a helyügi társas tárgyalás alkalmával támogassák.

Dr. Károlyi Antal tudomásra adja a választmánynak, hogy az ügy legközelebb az országgyűlés elé kerül, mikor is a miniszter e tárgyban határozni fog. — Szükségesnek tartja azonban, hogy a szövetség sürgető megkereséssel iparkodjék a kormánytól az ügyet a gyors elintézés stádiuma elé vinni.

Miután a janki kerület üresedésben levő felügyelői állásra ideiglenesen Horeczky Gyulát helyettesítik, a választmány kimondja, hogy a választmányi tagok és felügyelők az összes választmányi üléseken okvetlen megjelenni kötelesek, elmaradásaik pedig igazolnandó. Még a Jánosvárosi tartandó legközelebbi közgyűlésnek határnapját állapították meg augusztus 10-ében és ezzel az ülés véget ért.

Egy szál kötélén.

A Miklós fiuk min katonának termettek. Az apjuk is hatvanhatban ott bajmóldott az előlőtölő puskával Königrácznál s részt vett a gyászos fülásban, amikor a burkus kergette a svábot.

A fiuk közül Miklós Pál, a legidősebb tüzér volt. Tisztelességgel, becsülettel kiszolgált a három esztendejét.

Mikor kitélelt az ideje, csillagot ugyan nem hozott haza magával a falujába, hanem plezurt, amit az ósi gyakorlatok alkalmával szerzett, annál többet. Az arczán és testének egyéb részén még most is ott viseli azokat.

A másik Miklós fiuból, a Gergelyből poscétakerülő lett. Mint ilyen került Herczegovinába, ott a hegyek között élte le bakáknál a három esztendőt s mint káplár jutott haza. Azóta már bírói tisztet is viselt a faluban.

Miklós Gábor, a harmadik most is ott szolgál a 9-es számú Nádasdy huszároknál. A legfiatalabb Miklós ivadék, egy tejszínképű legényke, az idén került sorozásra.

Ez volt az édesanyjának legféltettebbje. Meg is látszott rajta az édesanyai gondoskodás. Míg a többiek mind tagbaszakadt erős legények voltak, kiknek nem ártott sem a napfény, se a jégverés, ez színtelen, vézna volt, mint a növény, ami folytonosan árnyékban van.

A keszői legények csak leánysszonyoknak tituláltak, mely titulust több ízben folyt már vér a falu kocsmájában. Mert minden satnyasága daczára nagy kurázsi honolt a Miklós István lelkében s az első között leledzett 5 mindig, ahol legény kellett a gátra.

Mikor elkövetkez az asszentiálás ideje, annak a várakozásteljes napjában, — mintha csak kieserélnék a falubeli legényeket.

A ki eddig még csak bört. se köstölt, ilyenkor ott virrad meg a korcma kereszt-lábu sztalja mellett s torkol Karczolo fluidum formájában erősen gyűjli magába a bálorságot.

Mert mégis nem-kis dolog az, mikor kimondja a komissió a szentenciát, hogy katoná vagy fiam. Három esztendeig nincs közöd se az apádhoz, se az anyádhoz se a galambodhoz: három esztendeig a király rendelkezik a testeddel is, a lelkeddel is.

Miklós István nem busította a dolog. Oitalozással nem készült a sorozásra, úgy állt akkor is, mint előbb s nyugodtan ült fel a bíró mellé a kocsiába, mely elkerekezett velük a faluból.

Előtte volt a három bátyja példája. Ha nehez is a katonaság, lassan-lassan meglehet az szokni, azok se haltak bele, s se vesz utána.

Sőt vágyat érztek a lelkében, hogy a legutolsó Miklós fia is a király kenyerese legyen.

De hát a sors mástént végzett. felül. A orvosok ide-oda forgatták; vizsgálat alá vették minden porcikáját s végső megállapodásként kimondták rája, hogy gyöngye, nem katonának való, hazamehet az anyja szoknyája mellé.

Ez után az eset után nem vehették szavát a fiúnak. A többi legényapjaita, mikor begördült velük a kocsi a falu utójába, baróság nótassóval üdvözölte az otthon valókat, örülve azon, hogy októbernek eseljen nem köll berukolni.

Miklós István kibuzta magát mind a nótázásból, mind a mulatozásból. Szegyezte a dolgot, hogy csufot ejtett a Miklós familia becsületén.

Híába vigasztalták az otthon levők, hogy ok ugys eleget tettek a familia becsületéért szolgálták a hazát, szolgálták a királyt, — nem tudták annak a bubánját öröme fordítani.

Tegnap hajnalában lelkendezve rohant be a szobába az öreg Miklósné. A Pali fiát érte legelsőnek, annak mondta el, hogy nem tud bemenni az istállóba, a István bévülről támasztja az ajtót s nem akarja beereszteni.

Miklós Pál erős vállá csakhamar utat talált magának az ajtón, amit tényleg a István támasztott, de már félig kihűlt testel. Ott lögött az istálló ajtó fölé vert szegről lecsúszó kötélén.

Ahogy levágták, még élt.

H I R E K.

Változás egy takarékpénztár-mál. A Szombathely városi takarékpénztár vezetőségében személyváltozás állott be. — Ugyanis *Udvary Jenő*, a kemenesaljai takarékpénztár eddigi igazgatója hasonló minőségben bejelent a Szombathely városi takarékpénztárhoz, melynek főkönyvelője *Tyomnik Gyula* pedig a kemenesaljai takarékpénztár hoz lép át.

Dr. Korányi a tödővénárról. Dr. *Korányi Frigyes* egyetemi tanár meleghangu levelet intézett vármegyének alispánjához, melyben hazafiai örömet fejezi ki afőlött, hogy a tuberkulozis jelentőségének felismerése és az ellene való védekezés mozgalma Vasvármegye területén is megindult. Dr. *Korányi Frigyes* arra, hogy a tuberkulotikus helyek számbelileg kiderítenek, legalkalmasabbnak tartja a halottkém jelentésk számbavételét s amely családban 4-5 év letöltése alatt több, mint egy tag hal meg, tuberkulózisban, ott a dezinfekciózt és más védekezési műveleteket hatóságilag el kell rendelni. — A tudós professzor utbaigazításul csatlolt levelehez ama beszédét, melyet „Feladatunk a tödővész leküzdése körül Magyarországon” czim alatt a budapesti kir. orvosgyógyászat 1901 október 14-iki nagygyűlésén tartott.

A megszüntetett V-ik aljegyzői állás. A vármegye törvényhatósági bizottsága a múlt év végén tartott közgyűlésében elhatározta, hogy a vármegyei V-ik aljegyzői állást megszünteti s ezen állásnak javadalmazását arányosan felosztva, a központi vármegyei jegyzői két főtöltéshez osztolja. A törvényhatósági bizottság közgyűlésének eme határozatát a helygymintisterium a vármegyéhez tegnap érkezett leiratával jóváhagyta.

Halálhíradás. Mely részvétel vettük a gyászjelentés, mely *Kauders Ferencz* közlissetében és becsülésben álló kis-czelli vállalkozó elhalálozását tudatja. *Kauders Ferencz* Budapesten érte a halál, hol f. hó 3-án szívvelhűdés következtében hirtelen elhunyt. Temetése ugyanott f. hó 5-én ment végbe. A halálesetről a Kemenesaljai közg. hitelbank a következő gyászjelentést adta ki: A Kemenesaljai közg. hitelbank r. t. mely a fájdalommal jelenti egyik alapító s alapítója óta igazgatósági tagjának, *Kauders Ferencz* urnak, 1902. évi március hó 3-án történt elhunytát. Béke hamvairal Kis-Czell, 1902. évi márcz. 4. A Kemenesaljai közg. hitelbank r. t. igazgatósága.

Szülnészet Szombathelyen. Vármegyénk székhelyén szép anyagi értékű sikker melkődik *Balla Kálmán* a győrszombathelyi szinkorület igazgatója társulatával. A társulat jeles örökből áll, mint *Balláné Csik Irén*, *Karácsonyi Marika*, *Garay Ilona*, *Szilágyi Berta*, *Kantay Teréz*, a férfiak közül maga a direktor, továbbá *Balássi*, *Beczkói*, *Nagy Imre*, *Szomory*, *Stántó*, *Hegyesi* és *Czakó*. A direktornak gondja van arra, hogy a fővárosi színházak legújabb darabjai mellett a régi jeles színtermékeket is bemutassa. A hét-folyamán, szombaton kerül színre *Ocskai brigadéros*, a czimzorepben *Balla Kálmán*nal.

Elbocsátás az állam kötelekőből. *Engel Tivadar* sárvári illetőségű székelylakos a magyar állampolgárság kötelekőből saját kérelmére Ausztriába elbocsátást.

Sorozatás a kis-czelli járásban. Hangosak voltak a hét folyamán a kemenesi legények. Vidám nótaszóttól pezsdültek az utcák s nem egy közszegben könyező leányszemek néztek a tovarobogó kocsi, mely vitte a sorozás alá kerülő legényeket a járás székhelyére, Kis-Czellbe. Folyó hó 6-án fejezték ott be a sorozást. Felhivatott az első korosztályból 122, a magasabb korosztályból egy, összesen 767 hadköteles. Beosztás mellett besoroztak 192-öt. A póttartalékba került 21, önkéntes lett 9, visszahelyeztetett 318, fegyverképtelen volt 113, mindenkorra alkalmatlannak találtatott 9, a katonai cs. pátkórházba küldetett kettő. Távol maradt az első korosztályból 52, a másodikból 31, a harmadikból pedig 20. Nagyobb mérvű rendezés a sorozás tartama alatt nem történt.

Gyógyfürrás Magyar-Gencsen. Herteleudy Gyula nagybirtokos ur birtokán az őz folyamán egy kutat ásattot, mely árasa. alkalmával egy igen bő erű meleg kénés és vasas forrásra adtak, melyből azóta nagymennyiségű víz folyik ki. A víz hőfoka állandóan + 25 Cels. Hír szerint a tulajdonos a vizet vegyelemezte és az illető szakértők azt állítják, hogy az bő kén és vastartalma folytán gyógyászati célra kitűnően alkalmas. Herteleudy Gyula most meg fnlja vizsgáltatni a kutat szakértőkkel is, vajjon ennek forrása szolgálatn-e anyyi vizet, hogy ott esetleg gyógyfürdőt is lehessen léteíteni.

Régészeti kutatások. Már hosszabb idő óta találunk Sámfalva és a vele szomszédos Óvár községek közelében egyes érdekesebb régiségeket; rendszeres ásásokat azonban e helyeken még mindezeideig nem eszközöltek. Legújában Erdődy Gyula gróf kezdett komolyabban érdeklődni a felszínre kerül leletek iránt és Óvárnál, hol egykoru iratok szerint *Mátyás királynak* egy kastélyának kellett fennállania, néhány munkással megkezdte az ásásokat. — Alig fogtak a munkához, máris egy nagyobb falazat romjaira akadtak a földréteg eltakarításával megbízott munkások. A legnagyobb körültekintés és elővigyázat mellett folytatták ezután a munkát és ma már egy majdnem teljesen ép korony került napvilágra. A torony átmérője 4 méter, a magasából pedig ezideig 5 méternyi áll ki a földből. Ugyanezen helyen több emberi csontvázat és különböző tárgyakat vettek fel a munkások ásója. Régészeti körökben általános érdeklődéssel néznek az ásások további-eredménye elé.

Kedélyes kőbeszítés. A vidéken történt, hogy *Bognár Lajos* járásbíróági kőbeszítés különböző iratokat kapott kőbeszítés végett. Uközben, amint az iratokhoz látta, a saját nevére kőbeszítendő végzetést is talált. Ceppet sem jött emiatt savorba, hanem kőbeszítészerzőn a „csimzett” lakására ment s a kőbeszítendő ívet a következőképen töltötte ki: „Megjelentem a csimzett lakásán, de nem találtam otthon, átadtam tehát a feleségének. — *Bognár* a kőbeszítés.”

Gazdasági szakelőadások. A kecskényi m. kir. gazdasági tanintézet tanárai f. évi március hó. 9-én és 10-én délelőtt 9—11 óráig és délután 3—5 óráig Zala-Egerszegben a vármegyéhez nagytermében szakelőadásokat tartanak. — Ezen előadások leginkább az intelligens gazdaközönségnek vannak szánva és azok meghallgatására Vasvármegye gazdaközönségét tisztelettel meghívja és szívesen látja a zalavármegyei gazdasági egyesület, amely testület az előadások sikere érdekében nagy tevékenységet fejt ki.

A jámbor kocsis. Jóízű dologról értesít egyik olvasónk. Egy kocsisról szól a nóta, illetve annak mesébe illő együgyűségéről. Néhány nappal ezelőtt történt, hogy Szalóky Géza nemes-szalóki földbirtokos egyik kocsisát, Durungos Jánost beküldötte a magyar-gencsi gyógyszeriarba néhány orvosszert elhozása végett. A kocsis, az asztalra tett orvosságokkal együtt azonban magával vitte az ott levő néhány papíryomót is. A patikus később észrevehén a papíryomók eltűntét, felkérte a földbirtokost, hogy az eltűnt jószágot alkalmilag vissza küldeni szíveskedjék. A földbirtokos további reklám-cziójának eredményeképp azután küldte, hogy a kocsis tényleg elvitte az üvegpapíryomókat, de abban a jámbor tudatban, hogy az is nyavalyairtó szer. At is adta az egyik beteg cselédnek, kinél a keresett irgalmatlan orvosságot meg is találták, apró darabokra törve, hogy az a rendelet szerint bevehető legyen.

Felvétel a Tanítók Házába. A Vas megyei Áll. Tanító-egyesület a budapesti Ferencz József Tanítók Házában létesített szobaalapítványi helyre az 1902/903. tanévre ezennel pályázatot hirdet. Pályázhatnak ezen alapítványi helyre a budapesti tudomány, vagy megyei vagy egyéb fő- és szak-

iskolákban tanuló tanítók kiváló előmenetelű példás magaviseletű fiai, kik egyszersmind a Vas megyei Általános Tanító Egyesületnek s az Eötvös Alapnak tagjai s akik ezen kötelezettségüknek az alapszabályokban körülírt módozatok szerint mindenben megfeleltek. — A felvételre folyamodók pályázati kérvényükhöz mellékelni tartoznak: 1. születési bizonyítványukat. 2. Végzett tanulmányaikról s erkölcsi magaviseletükről szóló bizonyítványokat. 3. Azt az okiratot, hogy a Tanítók Házába való felvétel jogosan kérhetik. 4. Vagyoni és családi viszonyaikról szóló hiteles és kimerítő bizonyítványt. 5. Hatósági orvosi bizonyítványt. A hiánytalanul felszerelt kérvények az Eötvös Alap elnökségehez címezve 1902. május 1-ig nyújtandók be a Vas megyei Általános Tanító-egyesület elnökségéhez.

A tartalékosok hadgyakorlata. A tartalékos katonák ideai hadgyakorlatáról a hadügyminiszter hosszabb rendeletet adott ki, amelyben mindenekelőtt azt állapítja meg, hogy az okkupált tartományok ezredéhez tartozó tartalékos tisztek és hadapródok Boszniában, illetve Herzegovinában tartoznak gyakorlatot feljlesíteni, de pótlékok nem kapnak. A hadügyminiszteri rendelet azután arról intézkedik, hogy a hadgyakorlat alól való fölmentésnek csak a legszükségesebb esetekben van helye. Az ilyen kérelmek támogatására fölhozott okokat legszigorubbant megvizsgálni és azok közül a kérvények közül, amelyekben a tartalékos tisztek azt kéri, hogy egy másik esapatnál tehesse nek hadgyakorlatot, szintén szigorubbant meg kell rostálni és csak azokat szabad föl-teszteni a hadügyminiszterhez amelyek jogosultak. A legénység azon katonai közigazgatási területen vesz részt a hadgyakorlaton, ahol tartózkodik. Azok a tartalékosok, akik egyéves önkéntesek voltak, huszonnyolcz napi hadgyakorlatra tartoznak bevonulni.

Gazdákat és gazdasági munkásokat lehetőleg olyankor kell hadgyakorlatra behívni, amikor a szántási és aratási munkáknál nincsen rájuk szükség. Szép volna, ha betartanák, csak hogy eddig épp az ellenkezője történt.

A vármelléki tűz. Sárvár-Vármelléke, mint már említett tettünk róla, kigyuladt és leégett özvegy Csejtye Lajosné, született Török Rozália pajtája. Porrá lett egy istálló még s odavestett több gazdasági eszköz. Az elégett tárgyak 980 korona értékét képviseltek, miből a biztosítás révén 540 korona megtérül. A tüzet, károsnak Károly nevű kiskorú fia okozta, ki anyja honn nem létezően több pajtásával tüzet rakott a pajtában.

Teljesítés a szalmakamamál. A magyargencsi csendőrség egyik járőre ezen utjában a késő éjjeli órákban jutott el Egyházas-Kesző községbe. Nagy Pál ottani lakos portájáról gyanus alakot pillantott meg. A gyanus alakban Marton Ferencz egyházaskeszi lakost ismerték fel, ki nagyban ráncsigálta a saját maga javára Nagy Pálnak a szalmáját. A szalmaboglyából mar vagy 12 kötele való szalmát sajátított ki a maga részére, mikor a csendőrség hoppon fogta. Marton Ferencz mit sem tagadhatott. A szalmát elkobosták tőle, magat pedig feljlették a kiczelli járásbírósnál.

Mozgósítás esetére. A magy. kir. honvédelmi miniszter körrendelettel hívta fel Vasvármegye lörvényhatóságát, hogy bekövetkező csapalmozgósítás esetére a járási tisztviselőket a szükséges utasításokkal ellássa. Utasította egyuttal arra is, hogy mozgósítás esetén felavatandó lovaknak a távolabb eső gyűlőhelyekre való elszállítása czéljából szükségessé lövezetökről már jó előre gondoskodják.

Kiadó laptulajdonos:

„VASVÁRMEGYE“ hirdetői és hírlapvállalat,

Imre

KÉPES LEVELEZŐ LAPOK

2 filléres felold.

A legujabb és legizléseőbb választék.

Bor-eladás.

Méltóságos Gróf Esterházy Sándor ur pusztakemenesi pinczejében, u. p. **Nemes-Magasi,**
többféle és kítünő minőségű

6- és új bor kapható.

Arjegyzék a pinczekezelőség által
kivánatra készséggel küldetik.

Hirdetéseket

felvez

jutányos áron

„Kemenesalja“

kiadóhivatal

Szombathely, Kánnth Lajos utca 8. szám